

WAAR HET OM GAAT

Ook de bruine vloot, hier een beeld vanuit Harlingen, is kwetsbaar voor cybercrime. FOTO MARCHJE ANDRINGA

Het onzichtbare gevaar voor de watersport

Cybercrime en de watersport: het lijkt een aparte combinatie. Want kun je een klipper van de bruine vloot op afstand overnemen en er zelf mee naar Ameland varen?

Nee, dat kan niet. Alleen de navigatiesoftware zou volgens experts eventueel te hacken zijn, maar dat is bijzonder lastig. Wat kan dan wel? Een tractor bijvoorbeeld, zoals eerder dit jaar wel bleek in Oekraïne. Russische troepen hadden daar trekkers gestolen maar die waren voorzien van een antidiefstalsysteem met gps en konden extern worden geblokkeerd.

Terug naar de watersportbranche. Donderdag is de aftrap van de zogeheten 'City Deal Watersportsector tegen cybercrime', tijdens een bijeenkomst in Broek (De Fryske Marren). Daar worden ondernemers door burgemeesters Fred Veenstra (DFM) en Jannewietske de Vries (Súdwest-Fryslân), de MKB Cyber Campus, de politie en brancheorganisatie Hiswa-Recron bijgepraat over het onderwerp.

Het project is een van de achttien projecten die het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid selecteerde om burgers en bedrijven weerbaarder te maken tegen cybercrime. De MKB Cyber Campus wil in Noord-Nederland ondernemers in het midden- en kleinbedrijf attenderen op de gevaren. Velen hebben er geen kaas van gegeten en beseffen niet dat ook zij doelwit kunnen worden van kwaadwillenden.

In de watersportbranche is er niet op grote schaal kennis van digitale veiligheid. Een slot op de boten voor de verhuur is simpel, maar wat als het reserveringssysteem wordt gehackt en de ondernemer niet

meer kan zien wie wanneer een boot heeft gehuurd?

De branche is behoorlijk afhankelijk van IT-systemen. Alle aanmeldingen gaan digitaal en dus is dat systeem van groot belang. Als een hacker de reserveringen 'gijzelt' en daar losgeld voor vraagt, kan dat flink in de papieren lopen – nog los van de eventuele imagoschade voor het getroffen bedrijf.

Watersportondernemers in De Fryske Marren en Súdwest-Fryslân krijgen allemaal een cyberscan aangeboden, waarmee zij kunnen controleren of hun digitale veiligheid op orde is. Erik Miedema, directeur van de MKB Cyber Campus, heeft al resultaten gezien van een tiental scans. „Het neigt ernaar dat er wel iets geregeld is maar niet voldoende.”

Wat in ieder geval opvalt, is dat ondernemers moeten zorgen voor een back-up van de bedrijfsgegevens en hun wifi moeten loskoppelen. Dus niet de gasten van de camping of de jachthaven toegang geven tot hetzelfde netwerk waar ook het bedrijf mee wordt gerund. Miedema adviseert campinggasten overigens sowieso om geen gebruik te maken van een 'open netwerk' waarbij je je niet hoeft aan te melden met een code. „Dan is 4G verreweg het beste.”

Elke Dijkstra uit Terherne, eigenaar van klipper Elbrich, mag donderdag in Broek de zaal toespreken. Hij vindt het een moeilijk onderwerp. Vraag hem over skûtsjesilen en Dijkstra loopt leeg, maar cybercrime? „Ik ha dat noch nea meimak-

WAAR GAAT HET DEZE WEEK OM?

Donderdag is in Broek de aftrap van de 'City Deal' die moet helpen om ondernemers in de watersportbranche weerbaarder te maken tegen digitale criminaliteit.

WAAR ZIJN WE?

In de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren.

WAAROM MOET IK DIT WETEN?

Omdat iedereen te maken kan krijgen met cybercrime. Niet alleen ondernemers op de vaste wal.

WAAR SPEELT DIT NOG MEER?

Mkb-bedrijven in de hele breedte zijn, vaak door beperkte tijd en kennis, kwetsbaar voor cybercriminelen.

ke en hoopje dat it ek net sa fier komt. It binne dingen dy't yn 'e loft hingje. Kinst it net sjen, mar it is wol in gefaar. Dat moatte wy wol beneame. Banken hawwe hiele ôfdielings foar soks, de lytse bedriuwen witte net krekt hoe't sy it ha moatte of hawwe gjin tiid om der wat oan te dwaan.”

De schipper geeft aan dat de klantgegevens en het boekingssysteem de belangrijkste pijlers zijn. Daar draait het bedrijf op en als het systeem plat ligt, kan er wellicht dagen of zelfs weken niet worden gewerkt. „De skippen bliuwe wol farren, mar it bedriuw hat dan in grut probleem.” Zelf heeft Dijkstra gelukkig wel back-ups. Omdat alles tegenwoordig digitaal gaat, liggen er geen stoffige grootboeken meer waar alles in staat. „As jo dan brân krije, is alles fuort.”

De boekingsprocessen zijn de lifeline voor watersportondernemers en recreatiebedrijven, stelt regiomanager Jan Ybema van brancheorganisatie Hiswa-Recron. De beveiliging moet optimaal zijn, want niemand wil worden geconfronteerd met een hacker die losgeld eist om de systemen weer vrij te geven. „Dit is breder”, zegt Ybema. „De jachtbouw bijvoorbeeld is een miljardenbusiness, productieprocessen kunnen stilgelegd worden en dat geldt ook voor recreatiebedrijven. Denk niet dat het jou niet overkomt, dat is naïef idealisme.”

Het is volgens Ybema van groot belang dat ondernemers zich laten bijscholen over digitale veiligheid en ook bij hun personeel de bewust-

wording vergroten. Niet ieder mailtje is immers te vertrouwen. Het kan er soms wel echt uitzien, maar als de url of het mailadres niet klopt, dan kun je zomaar te maken hebben met een hacker. „Deze berichten stonden vroeger barstensvol taalfouten, maar dat is niet meer zo.”

Volgens de gemeente Súdwest-Fryslân (SWF) wordt een op de vijf mkb-bedrijven jaarlijks getroffen door cybercrime. Deze doelgroep wordt steeds interessanter voor hackers. De gemeente wil, samen met De Fryske Marren, ondernemers in de watersport- en recreatiesector daarom digitaal weerbaar maken.

De politie is erg alert wanneer het gaat om buitengebied waar criminelen soms onbespied hun gang denken te kunnen gaan', schrijft Súdwest. 'Maar ook het uitzetten van camera's en vervolgens stelen van (kostbare) apparatuur is iets waar deze sector mee kampt.'

SWF geeft aan dat de City Deal effectief optreden mogelijk maakt door de persoonlijke aanpak. Veel initiatieven om de digitale weerbaarheid te verhogen zijn online. Met hulp van de MKB Cyber Campus, die scans afneemt bij bedrijven, worden de ondernemers bovendien door experts op locatie bijgepraat en verder geholpen.